HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

לכבשתו. כלומר במקום כבשתו שלא להקריב קרבן עני: **והעני הואיל ונדחה.** שנשעה שהפרישו לא היה רואה להקריבו דר' אושעיא לטעמיה דאמר לקמן מטמא מקדש עשיר והביא קרבן עני לא יצא: **יודה.** לעולם: **קודשא דמיה מדחה.** משהוקדש בתחלה לדמיס כמו זה שתמלאו לא קדש אלא לדמיו דהא עשיר הוה מדמתו קדושת דמיס לעולם מקדושת מזבח. וא"ת הלא אין פדיון דמיס לעוף ה"מ היכא דנראה להקריב בשעת הפרשה כגון אם הפרישו בעניות ומזבח אבל זה לא חלה עליו קדושת מזבח מעולם: **וש"מ דיחוי מעיקרא.** דלא נראה מעולם (ג) דלא חל עליו קדושת מזבח מעולם ונראה הוי דיחוי לעולם וכ"ש נראה ונראה פשיטא לן בכל דוכתא דשוב אינו חוזר ונראה: **קודש לפסח.** כדי נסכא: **יודה.** אפילו זכר ירעה דמכח קדושה דחויה בא: **שמע מינה.** מדל"ש: **מה אחד מהן.** משעירי יום"כ מצא חביבו מן השוק שלא בהגרלה ויקרב זה הנותר אם אל אם הוא לאין בעלי חיים נדחין אע"ג דאבד בן גילו ונראה זה חוזר ונראה ואין דיחוי אבל בעלי חיים: **אין הקיינן מפרשות.** אי זה לעולה ואי זה לחטאת: **אלא או בלקיחה בעלים.** אם נקח זה לשם עולה וזה לשם חטאת אין הכהן יכול לשנותה בשעת עשיית קרבן דקבעתה השם: **או בעשייה כהן.** אם לא (ו) הפרישוה הבעלים בשעת לקיחה יכול הכהן לעשות איזה שילגה עולה וחטאת ואף על גב דהפרישוה (ה) אין לקיחה לעשייה לא קבעו השם ויכול כהן לשנותן ולעשות את החטאת עולה: **ולקחה שני פוריס וגו'.** אחד לעולה ואחד לחטאת וגבי עשייה נמי כתיב ועשה הכהן את האחד וגו': **ואין השם עושהו חטאת.** אם לא אמר זה לשם זה לעשותו לא קבע עליהן השם ויכול להחליף: **מקום שלא קדש הגורל.** בכל הקרבנות: **אף השם נמי.** (ח) שקדש השם בשאר הקרבנות אף על גב דלאו בשעת לקיחה ועשייה היא וקמני קדש השם שמתמא ואפי' קיינן שקדש השם: **אי בלקיחה אי בעשייה.** כגון גבי קיינן: **ואמר.** אחר שהעשיר מעות לקינו ואח"כ] אמר אלו לחטאתי ואלו לעולה וטעה שהואיל והעשיר חייב להביא חטאת בדמיו (ט) מוסיף מעות מביתו על דמי חטאת ומביא חובתו בהמה ודמי עולה יצאו לנדבה ואינו מוסיף ומביא חובתו מדמי עולתו דקבע שם עולה על המעות ואינו יכול לשנותן לחטאת. והא הכא כשהפרישו המעות לא לקיחה ולא עשייה היה וקתני דקבע עליהן השם: **לא יצא.** וכיון דלא יצא היכי מצי קבע והא העשיר ולא היה ראוי לקרבן עני: **אלא מאי איכא למימר.** אלא לחטאת ואלו לעולה קודם שהפרישם (ט) והך (ט) דתני העני והעשיר ואמר אלו לחטאת: **הכא נמי וכבר אמר משעה הפרשה.** שבשעת הפרשה אמר אלו לחטאת ואלו לעולה דה"ל בשעת לקיחה אבל הקדישן אחר שוב אין השם קובעו עד שעת לקיחה או עד שעת עשייה: **ור' חגא דאמר יצא.** מטמא מקדש עשיר בקרבן עני והך מתניתא מתרלתא היא ופשיר קבע לאחר שהעשיר ולכא לתרוצי ולכבר אמר: **מאי איכא למימר.** הדרא קושיין לדוכתיה דלאו שעת לקיחה ועשייה הוא וקבע: **ואם.** תהיה תורה המגורע: **תורה.** משמע תורה אחת לכולן ומאחר שאחד מרבה ואחד ממעט משמע דעני יוצא בקרבן עשיר דמעלין בקודש ולא עשיר בקרבן עני דאין מורידין: **והפניה.** בגימטריא: **וגילוף מייני.** דמה מגורע עשיר אינו יוצא בקרבן עני אף מטמא מקדש עשיר נמי לא יצא בקרבן עני: **הוא.** משמע הוא ולא אחר: **מתני' כבשים קודמין לעזים.** דבכל (י) דוכתא כתיב מן הכבשים והדר מן העזים מקמו (כ) וכן (כא) לא לשם בכבשים לא בעזים (כב): **יכול.** האומר הרי עלי עולה ויש לו כבש ועז יביא כבש: ה"ג **אם** ה"ל **ואם כבש יביא קרבנו לחטאת** ולא גרסינן **אם עז: ה"ל ואם כבש יביא וגו'.** ובעל מייני כתיב (כג) והביא את קרבנו שעירת עזים (כד) כאן הקדיש עז לכבש ובחטאת יחיד (כה) כתיב. אלמא איזה שילגה יקריב: **פורין קודמין לבני יונה.** דבכולן מקומות כתיב בגיסא פורין והדר בני יונה: מעות לקינו והעשיר (כו) [ואח"כ] אמר אלו לחטאתי ואלו לעולתי מוסיף ומביא חובתו מדמי חטאתו ואין מוסיף ומביא (כז) [חובתו] מדמי עולתו והא הכא דליכא לא לקיחה ולא עשייה וקתני מביא חובתו מדמי חטאתו (כח) ולא מדמי עולתו א"ר ששת ותסברא מתניתא מתקנתא היא דקתני והעשיר (כט) [ואח"כ אמר] והא"ר אלעזר א"ר אושעיא (ל)מטמא מקדש עשיר שהביא קרבן עני לא יצא (לא) אלא מאי אית לך למימר שכבר אמר משעת ענייתו ה"נ (לב) שכבר אמר משעת הפרשתו ולר' חגא א"ר (לג) אושעיא דאמר יצא מאי איכא למימר(לד) תני ואח"כ לקח (לה) ואמר מיתיבי (לו)מצורע עני שהביא קרבן עשיר יצא עשיר שהביא קרבן עני לא יצא תיובתא דר' חגא א"ר אושעיא אמר לך שאני גבי מצורע דמיעט רחמנא [4] זאת אי הכי אפילו מצורע עני נמי שהביא קרבן עשיר לא יצא לאיי הא אהדדיה קרא תורת והתניא תורת לרבות מצורע עני שהביא קרבן עשיר יצא יכול אפילו עשיר שהביא קרבן עני שיצא תלמוד לומר זאת ולילף מיניה אמר קרא [5] ואם דל הוא ואין ידו משגת מצורע (לו) הוא דעשיר שהביא קרבן (לז) עני הוא דלא יצא אבל מטמא מקדש עשיר שהביא קרבן עני יצא: **מתני'** (לח) ר"ש אומר כבשים קודמין (לט) את העזים בכל מקום יכול מפני שהן מובחרים מהם ת"ל [6] ואם כבש יביא קרבנו לחטאת מלמד ששניהם שקולין תורין קודמין לבני יונה בכל מקום יכול מפני שהן מובחרים מהן תלמוד לומר (מ)(תור ובני) יונה או תור לחטאת מלמד ששניהם שקולין האב קודם לאם בכל מקום יכול מפני שכיבוד האב (מא) קודם על כיבוד האם ת"ל [8] איש אמו ואביו תיראו מלמד ששניהם שקולין אבל אמרו חכמים האב קודם לאם בכל מקום מפני שהוא ואמו (מב) חייבין בכבוד אביו וכן בתלמוד תורה (מג) אם זכה הבן לפני הרב הרב קודם את האב בכל מקום מפני שהוא ואביו חייבין בכבוד רבו: **גמ'** (מד) ת"ר ד' צווחות צווחה עזרה צווחה אחת הוציאו מיכן בני עלי חפני ופנחס שטימאו את ההיכל צווחה שניה פתחו שערים ויכנס יוחנן בן נדבאי תלמידו של פינקאי וימלא כרסו מקדשי שמים אמרו על (מה) בן נדבאי שהיה אוכל ארבע סאה גוזלות בקינוח

א) [נעלי ס. פסחים נא. קדושין ז. זבחים יב. נט. ענ: תמורה כו:], **ב)** [מוספתא תמורה פ"ג ה"ע ע"ש], **ג)** [ויומא מ. סנ: תמורה ו:], **ד)** [פסחים עב: נא. ויומא סד. זבחים נט.], **ה)** [עירובין ל. ויומא מא. מיר כו:], **ו)** קדושין יד. [ויומא מ: מא. חולין כד.], **ז)** [שם ויומא ופין כהן עושה מעשה], **ח)** [ויומא קידושין ומולין: שקלים], **ט)** [נ"ל רפא], **י)** [ויומא מא. כל העניין], **כ)** ב"ש וע"ש, **ל)** (נדה ע ערכין יז) נגעים פי"ד מי"ב, **מ)** פסחים מ:, **נ)** [נ"ל וכן], **ס)** קדושין נא. [ולו, **ע)** פסחים מ. [וע"ש כמה שיעויס], **פ)** [נדצ"ל דפיכתן], **צ)** ב"ש פסחים, **ק)** [שבעשיר רש"ש], **ר)** [שמות יכ], **ש)** [במדבר טו],

הגהות הב"ח

(א) גמ' ש"מ בעלי חיים אינם נדחים א"ל ר' אושעיא כי אמרינן אנא לרבנן: **(ב)** שם ומה במקום שלא קדש הגורל ואפי' בלקיחת וכו' מ' בעשיים כהן מקום שקדש הגורל: **(ג)** שם עשיר שהביא קרבן עני לא יצא וכיון דלא יצא היכי קבע אלא מאי: **(ד)** שם מאי איכא למימר לא תימא ואח"כ אמר אלא ואח"כ לקח מיתיבי: **(ה)** שם הוא דעשיר שהביא קרבן עני לא בל"ל ומיהא הוא נמתק: **(ו)** שם מתנה שתי מפני שכיבוד הא"ב עודף עב: **(ז)** רש"י ד"ה אי בעשיית כהן אם לא פירשו הבעלים: **(ח)** ד"ה אף השם נמי מקום שקדש: **(ט)** ד"ה אלא אלו מאי אית וכו' משבשתא היא אלא הכי איבעי ליה למיתני מטמא מקדש עני והפריש מעות לקינו ואמר אלו לחטאתי וכו': **(י)** ד"ה כבשים וכו' דבכל דוכתי קדמו הכתוב בכבשים לעזים דכתיב מן הכבשים והדר:

מוספ רש"י

מובא בגמוד הבא

רבינו גרשום

דאמר קרא מחטאתו גבי כשבה או שעירה כלומר דמהקדש כשבה או שעירה כי מעני דהנך מקצת מעות נחלינון על עוף ומייתי קרבן מנייהו היינו טעמא משום דכשבה ועוף תרוויהו מיני דמים ניתנו אבל עשירית האיפה וכו': ומ"ט כתיב על חטאתו. גבי עשירית האיפה הכי קאמר דיכול להוסיף עליו כי העשיר: דאי כתיב על חטאתו גבי עוף. ולא גבי עשירית האיפה הוה אמינא כי מפרש מעות לקינו והעשיר כו': אבל הפריש מעות לעשירית האיפה והעשיר. הלין מעות דאפריש אי לא העשיר טובא ניתי עוף מן ביתו ולא מן הלין מעות דאפריש דלאו תרוויהו מיני דמים ניתנו. ואי העשיר טובא נייתי כשבה או שעירה והלין מעות דאפריש לעשירי' האיפה יפלו לנדבה ומשו"ה כתיב גבי עשירי' האיפה דהיינו דלי דלות על חטאתו למידרש כדאמרן דאי העשיר מצי מוסיף עלייהו ומייתי עוף אע"ג דלאו תרוויהו מיני דמים ניתנו ואי חזר והעשיר מוסיף ומייתי כשבה או שעירה: מטמא מקדש. שהיה עשיר והפריש קן תחת כבשתו שהיה חייב להביא כשהגיה עשיר והעני ועכשיו הוא ראוי להן הואיל ונדחה זה הקן כשהביא כשהגיה עשיר שלא יצא כדאמר לקמן עשיר שהביא קרבן עני לא יצא עכשיו כשהגיה עני נדחה שלא יצא (ע"ב שייך לדף הקודם): ש"מ בעלי חיים נדחין.

תורה אור השלם

1. וְאִם לֹא תַמְצִא יָדֶךָ דֵּי שֶׂה וְלָקַחְתָּ שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה אֶחָד לְעֹלָה וְאֶחָד לְחַטָּאת וְכִפֶּר עָלָיהָ הַכֹּהֵן וְטָהֲרָה: ויקרא יב ח
2. וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶת הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת הָאֶחָד עֹלָה וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְיָ מִזּוֹב טֻמְאָתָהּ: ויקרא טו ל
3. וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת הַשָּׂעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל לְיְיָ וְעָשָׂהוּ חַטָּאת: ויקרא טז ט
4. זֹאת תּוֹרַת הַמְּצֹרָע בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן: ויקרא יד ב
5. וְאִם דַּל הוּא וְאֵין יָדוֹ מַשֶּׂגֶת וְלָקַח כֶּבֶשׂ אֶחָד אָשָׁם לְתְנוּפָה לְכַפֵּר עָלָיו וְעִשָּׂרוֹן סֹלֶת אֶחָד בָּלוּל בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה וְלוג שָׁמֶן: ויקרא יד כא
6. וְאִם כֶּבֶשׂ יָבִיא קָרְבָּנוֹ לְחַטָּאת נְקֵבָה תְּמִימָה יְבִיאֶנָּה: ויקרא ד לב
7. וּבִמְלֹאת יְמֵי טָהֳרָהּ לְבֵן אוֹ לְבַת תָּבִיא כֶּבֶשׂ בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֹלָה וּבֶן יוֹנָה אוֹ תֹר לְחַטָּאת אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֶל הַכֹּהֵן: ויקרא יב ו
8. אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם: ויקרא יט ג

שיטה מקובצת

א) עיין בחדושין: **ב)** דמים מדהה ודחוי אות ג' נמחק: **ג)** ז' עיין בחדושין: **ד)** כי ס"א קאמר לרבנן ור"ש אות ד' נמחק: **ה)** על תיבות והגרלה אינה מעכבת נרשם קו מלמעלה להורות כי לפ"ד ראוי למחקו: **ו)** הגורל עושה חטאת ואין השם עושה חטאת: **ז)** קתני אע"ג דהכא לא בקיינן שם. גליון אע"ג דהכא לא בקיינן [אייריי] מ"מ קום ליה דרב חסדא אמר מילתיה בשאר קרבנות דאין שייך בהם קביעות אלא בהפרשה או בעשיית כהן. מהרי"ל ז"ל: **ח)** אמר רבה הכי קאמר: **ט)** הגורל עושה חטאת ואין השם עושה חטאת: **י)** והעשיר ואמר אלו: **יא)** ומביא חובתו מדמי עולתו והא הכא דליכא לא לקיחה ולא עשיה וקתני מביא חובתו תימה לי מאי פריך לרב חסדא דאיהו קיינן קאמר דאין מתפרשות אלא בלקיחה בעלים או בעשיית כהן אבל בדמים לא קאמר. ס"א ור"ל דממטא ליה דרב חסדא קאמר נמי למילתיה בכל הקרבנות דאין קביעות עליהן אלא בלקיחת הבעלים או בעשיית כהן ולכך פריך עלה א) מהא דהא מקרא קא ליף ולקחה שתי תורים ועשה הכהן אחד חטאת וקרא בקיינן משתעי אבל יכול להקדיש בכל עת שירצה וצ"ע. הרא"ש ז"ל: **יב)** חטאתו ואין מוסיף ומביא חובתו מדמי תיבת ולא ל"ש ונמחק: **יג)** ואמר והא"ר ותיבת ואח"כ ל"ש: **יד)** ה"ג. ס"א שכבר לקח אמר משעת עניותו: **טו)** א"ר יאשיה דאמר תיבת אושעיא נמחק: **יז)** עיין בחדושין: **יח)** מצורע עשיר שהביא תיבת הוא ואות ד' נמחק: **יט)** קודמין לעזים בכל תיבת פה ואות ת' נמחק: **כ)** ת"ל דבן יונה או תיבת תור נמחק: **כא)** האב עודף על תיבת קודם נמחק: **כב)** על יחזן בן נדבאי שהיה אוכל ג' מאות עגלים ושותה ג' מאות גרבי יין ואוכל ארבעים סאה גוזלות [בקינוח סעודה]: **כג)** מעולם נודחה הוי דיחוי לעולם וכ"ש נראה ונדחה פשיטא לן בכל דוכתא דשוב אינו חוזר ונראה: **כד)** היא דקתני והעשיר תיבת הענני נמחק: **כה)** וכן שה כשבים אז שה עזים הס"ד: **כו)** כתיב וכן פי' בערוך ערך כבש: **כז)** עזים ובעלמא מקדים כבשים לעזים כאן: **כח)** כתיב (ק"מ) ובכל דוכתא כתיב אם כבש ברישא והדר מן העזים כדכתיב בכבשים אז בעזים אלמא איזה שירצה יקריב דזה חשוב כמו זה ל"ג מ"ל אם כבש אז עז:

ל) מיי' פ"ד מהלכות קרבן פסח הל"ד וש"ד מהל' תמורה הל"ז]:
מ) ב מיי' פט"ו מהלכות מעה"ק הל' ד וש"ג מהל' פסוה"מ הלכה כג ופ"ד הל' כד ופ"ו הל' ח ופ"ש מהלכות שגגות הלכה ח: **מא)** ג מיי' פ"ה מהל' פסוה"מ הל' י:
מב) ד מיי' פ"ו מהל' שגגות הל' יג:
מג) ה [מיי' פ"ו מהל' ממרים הל"ינ]:
מד) ו מיי' פ' יד טוש"ע יו"ד סי' רמ"ה סעיף לד:

תורה אור השלם

מה) גלאה דמתמיה ס"ל עד תיבת מהא ס"ל מוקף בתי מרובעים:

מו) גלאה דמתמיה ס"ל עד תיבת מהא ס"ל מוקף בתי מרובעים:

מז) אולי ל"ל אלו לעולה כפי מה שעולה הגורל בעליו. **מח)** גלאה דל"ל וכבר אמר משעת הפרשתו דבשעת הפרשה אמר אלו לחטאתי ואלו לעולתי. **מט)** כל זה עד אחר אמר נר פפא הכא נמאי עפקינן וכו' ליתא כאן בכוונא רק כן הוא ביומא ד' מ"ל ע"ש.

נ) [ב"ש ד"ה אם כבש יביא קרבנו לחטאת ולא גרסינן אם עז: ה"ל ואם כבש יביא וגו'. **נא)** ובעל מייני כתיב והביא את קרבנו שעירת עזים. **נב)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **נג)** ד"ה ובעל מייני כתיב. **נד)** ד"ה בחדושין. **נה)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **נו)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **נז)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **נח)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **נט)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **ס)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **סא)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **סב)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **סג)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **סד)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **סה)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **סו)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **סז)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **סח)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **סט)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **ע)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **עא)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **עב)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **עג)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **עד)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **עה)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **עו)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **עז)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **עח)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **עט)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **פ)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **פא)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **פב)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **פג)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **פד)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **פה)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **פו)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **פז)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **פח)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **פט)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **צ)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **צא)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **צב)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **צג)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **צד)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **צה)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **צו)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **צז)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **צח)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **צט)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **ק)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **קא)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **קב)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **קג)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **קד)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **קה)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **קו)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **קז)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **קח)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **קט)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **ר)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **רא)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **רב)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **רג)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **רד)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **רה)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **רו)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **רז)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **רח)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **רט)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **ש)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **שא)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **שב)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **שג)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **שד)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **שה)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **שו)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **שז)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **שח)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **שט)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **ת)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **תא)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **תב)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **תג)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **תד)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **תה)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **תו)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **תז)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **תח)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **תט)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **י)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **יא)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **יב)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **יג)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **יד)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **טו)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **יז)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **יח)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **יט)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **כ)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **כא)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **כב)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **כג)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **כד)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **כה)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **כו)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **כז)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל. **כח)** ד"ה אם כבש יביא וגו' ל"ל.

ל) גלאה דמתמיה ס"ל עד תיבת מהא ס"ל מוקף בתי מרובעים: תוספות אף שם נמי יכול לקבוע בקיינן אפילו שלא בשעת לקיחה ושלא בשעת עשייה וקשיא לרב חסדא: אמר רבא [לא קשיא] הכי קאמר ומה במקום שלא קידש הגורל. בקיינן לא בלקיחה בעלים ולא בעשיית כהן השם חמור שמקדש אי בלקיחת בעלים או בעשיית כהן: כאן. בשעיריים שקידש הגורל שלא בלקיחה ושלא בעשייה אינו דין שקידש בהו השם אי בלקיחה אי בעשייה ת"ל ועשהו חטאת כו' [אבל] דלא קתני שם דומיא דגורל: מטמא מקדש. עני שהפריש מעות לקינו והעשיר דצריך לאייתויי ליה כשבה ואמר מאותן מעות שהפריש אלו לחטאת ואלו לעולה כשהוא רוצה עכשיו להביא כשבה שהיא חובתו מוסיף על אותן מעות שאמר אלו לחטאת מוסיף עליהן וכביא חובתו מדמי עולתו מוסיף על מעות שהפריש לעולת הענף ולהביא מהן כבשתו לפי שהמעות שהפריש לעולתו יש להן קדושה חמורה כעולה שכולה כליל ואין מוסיף וכביא חובתו מדמי עולתו לפי שאין מורידין מקדושה חמורה לקדושה קלה והא הכא איכא לא לקיחה ולא עשייה אלא הפרשה דאמר אלו לחטאתי ואלו לעולתי וקתני מביא חובתו מדמי חטאתו אלמא דאיקבע להו שם שלא בשעת לקיחה ושלא בשעת עשייה וקשיא לרב חסדא: אמר רבא ותסברא מתניתין מתקנתא היא דקתני והעשיר. והדר אמר אלו לחטאתי ואלו לעולתי אי העשיר מי מצי מייתי קרבן עני: והאמר ר' אלעזר אמר ר' אושעיא כו' לא יצא אלא מאי אית לך למימר תרוץ מתניתא ואימא מטמא מקדש שהפריש מעות לקינו והעשיר וכבר אמר משעת עניותו אלו לחטאתי ואלו לעולתי דבתר דהעשיר לא הוה מצי אמר משום דר' אלעזר אמר ר' אושעיא הואיל ותרצת לה תרוץ לה מנין הכי וכבר [2]אמר משעת עניותו ואמר אלו לחטאתי ואלו לעולתי דבשעת לקיחה פירש: ולר' חגא אמר ר' יאשיה דאמר מטמא מקדש שיער שהביא קרבן עני יצא לטעמיה לא מצית אמרת וכבר אמר ורקשיא לרב חסדא אמר לך רב חסדא תני לטעמיה דר' חגא מטמא מקדש שהפריש מעות לקינו והעשיר ואח"כ לקח ואמר אלו לחטאתי ואלו לעולתי דבקלקוח להם שם בלקיחה בדאמרינא: [3]קתני מוסיף ומביא חובתו מדמי חטאתו. היכי מוסיף מביא חובתו מדמי חטאתו והלא כבר לקח מן הדמים חטאת הענף כגון דאמר דיחזל דקדשת החטאת הענף זה עלי מעות שלי חולין וחטאת ונפקא לחולין והמעות נכנסו תחתיהן בקדושה ומוסיף עליהו מביתו וחבין חטאת בהמה וחטאת הענף מי אית ליה פדיון מי מצי מחיל ליה על מעות אמר רב פפא הכא במאי עסקינן דאמר מר אם יש לו מעות אחרות אלו לעולה וטעה שהואיל והעשיר חייב להביא חטאת בדמיו (ט) מוסיף מעות מביתו על דמי חטאת ומביא חובתו בהמה ודמי עולה יצאו לנדבה ואינו מוסיף ומביא חובתו מדמי עולתו דקבע שם עולה על המעות ואינו יכול לשנותן לחטאת. והא הכא כשהפרישם המעות לא לקיחה ולא עשייה היה וקתני דקבע עליהן השם: **לא יצא.** וכיון דלא יצא היכי מצי קבע והא העשיר ולא היה ראוי לקרבן עני: **אלא מאי איכא למימר.** אלא לחטאת ואלו לעולה קודם שהפרישם (ט) והך (ט) דתני העני והעשיר ואמר אלו לחטאת: **הכא נמי וכבר אמר משעת הפרשה.** שבשעת הפרשה אמר אלו לחטאת ואלו לעולה דה"ל בשעת לקיחה אבל הקדישן אחר שוב אין השם קובעו עד שעת לקיחה או עד שעת עשייה: **ור' חגא דאמר יצא.** מטמא מקדש עשיר בקרבן עני והך מתניתא מתרלתא היא ופשיר קבע לאחר שהעשיר ולכא לתרוצי ולכבר אמר: **מאי איכא למימר.** הדרא קושיין לדוכתיה דלאו שעת לקיחה ועשייה הוא וקבע: **ואם.** תהיה תורה המגורע: **תורה.** משמע תורה אחת לכולן ומאחר שאחד מרבה ואחד ממעט משמע דעני יוצא בקרבן עשיר דמעלין בקודש ולא עשיר בקרבן עני דאין מורידין: **והפניה.** בגימטריא: **וגילוף מייני.** דמה מגורע עשיר אינו יוצא בקרבן עני אף מטמא מקדש עשיר נמי לא יצא בקרבן עני: **הוא.** משמע הוא ולא אחר: **מתני' כבשים קודמין לעזים.** דבכל (י) דוכתא כתיב מן הכבשים והדר מן העזים מקמו (כ) וכן (כא) לא לשם בכבשים לא בעזים (כב): **יכול.** האומר הרי עלי עולה ויש לו כבש ועז יביא כבש: ה"ג **אם** ה"ל **ואם כבש יביא קרבנו לחטאת** ולא גרסינן **אם עז: ה"ל ואם כבש יביא וגו'.** ובעל מייני כתיב (כג) והביא את קרבנו שעירת עזים (כד) כאן הקדיש עז לכבש ובחטאת יחיד (כה) כתיב. אלמא איזה שילגה יקריב: **פורין קודמין לבני יונה.** דבכולן מקומות כתיב בגיסא פורין והדר בני יונה: מעות לקינו והעשיר (כו) [ואח"כ] אמר אלו לחטאתי ואלו לעולתי מוסיף ומביא חובתו מדמי חטאתו ואין מוסיף ומביא (כז) [חובתו] מדמי עולתו והא הכא דליכא לא לקיחה ולא עשייה וקתני מביא חובתו מדמי חטאתו (כח) ולא מדמי עולתו א"ר ששת ותסברא מתניתא מתקנתא היא דקתני והעשיר (כט) [ואח"כ אמר] והא"ר אלעזר א"ר אושעיא (ל)מטמא מקדש עשיר שהביא קרבן עני לא יצא (לא) אלא מאי אית לך למימר שכבר אמר משעת ענייתו ה"נ (לב) שכבר אמר משעת הפרשתו ולר' חגא א"ר (לג) אושעיא דאמר יצא מאי איכא למימר(לד) תני ואח"כ לקח (לה) ואמר מיתיבי (לו)מצורע עני שהביא קרבן עשיר יצא עשיר שהביא קרבן עני לא יצא תיובתא דר' חגא א"ר אושעיא אמר לך שאני גבי מצורע דמיעט רחמנא [4] זאת אי הכי אפילו מצורע עני נמי שהביא קרבן עשיר לא יצא לאיי הא אהדדיה קרא תורת והתניא תורת לרבות מצורע עני שהביא קרבן עשיר יצא יכול אפילו עשיר שהביא קרבן עני שיצא תלמוד לומר זאת ולילף מיניה אמר קרא [5] ואם דל הוא ואין ידו משגת מצורע (לו) הוא דעשיר שהביא קרבן (לז) עני הוא דלא יצא אבל מטמא מקדש עשיר שהביא קרבן עני יצא: **מתני'** (לח) ר"ש אומר כבשים קודמין (לט) את העזים בכל מקום יכול מפני שהן מובחרים מהם ת"ל [6] ואם כבש יביא קרבנו לחטאת מלמד ששניהם שקולין תורין קודמין לבני יונה בכל מקום יכול מפני שהן מובחרים מהן תלמוד לומר (מ)(תור ובני) יונה או תור לחטאת מלמד ששניהם שקולין האב קודם לאם בכל מקום יכול מפני שכיבוד האב (מא) קודם על כיבוד האם ת"ל [8] איש אמו ואביו תיראו מלמד ששניהם שקולין אבל אמרו חכמים האב קודם לאם בכל מקום מפני שהוא ואמו (מב) חייבין בכבוד אביו וכן בתלמוד תורה (מג) אם זכה הבן לפני הרב הרב קודם את האב בכל מקום מפני שהוא ואביו חייבין בכבוד רבו: **גמ'** (מד) ת"ר ד' צווחות צווחה עזרה צווחה אחת הוציאו מיכן בני עלי חפני ופנחס שטימאו את ההיכל צווחה שניה פתחו שערים ויכנס יוחנן בן נדבאי תלמידו של פינקאי וימלא כרסו מקדשי שמים אמרו על (מה) בן נדבאי שהיה אוכל ארבע סאה גוזלות בקינוח

א) [נעלי ס. פסחים נא. קדושין ז. זבחים יב. נט. ענ: תמורה כו:], **ב)** [מוספתא תמורה פ"ג ה"ע ע"ש], **ג)** [ויומא מ. סנ: תמורה ו:], **ד)** [פסחים עב: נא. ויומא סד. זבחים נט.], **ה)** [עירובין ל. ויומא מא. מיר כו:], **ו)** קדושין יד. [ויומא מ: מא. חולין כד.], **ז)** [שם ויומא ופין כהן עושה מעשה], **ח)** [ויומא קידושין ומולין: שקלים], **ט)** [נ"ל רפא], **י)** [ויומא מא. כל העניין], **כ)** ב"ש וע"ש, **ל)** (נדה ע ערכין יז) נגעים פי"ד מי"ב, **מ)** פסחים מ:, **נ)** [נ"ל וכן], **ס)** קדושין נא. [ולו, **ע)** פסחים מ. [וע"ש כמה שיעויס], **פ)** [נדצ"ל דפיכתן], **צ)** ב"ש פסחים, **ק)** [שבעשיר רש"ש], **ר)** [שמות יכ], **ש)** [במדבר טו],

ת) [מיי' פ"ד מהלכות קרבן פסח הל"ד וש"ד מהל' תמורה הל"ז]:
תא) ב מיי' פט"ו מהלכות מעה"ק הל' ד וש"ג מהל' פסוה"מ הלכה כג ופ"ד הל' כד ופ"ו הל' ח ופ"ש מהלכות שגגות הלכה ח: **תב)** ג מיי' פ"ה מהל' פסוה"מ הל' י:
תג) ד מיי' פ"ו מהל' שגגות הל' יג:
תד) ה [מיי' פ"ו מהל' ממרים הל"יג]:
תה) ו מיי' פ' יד טוש"ע יו"ד סי' רמ"ה סעיף לד:

תו) [נעלי ס. פסחים נא. קדושין ז. זבחים יב. נט. ענ: תמורה כו:], **תז)** [מ